

Részletek a dr. Varga Judit igazságügyi miniszterrel készített rádiós interjúból

(szöveghű átirat)

Az új igazságügyi miniszter július 18-án közel két részből álló, egyórás interjút adott az Info Rádiónak. Itt látható a kétrészes videofelvétel az interjúról, alatta pedig a hanganyag.

<https://infostart.hu/belfold/>

Az interjú túlnyomó részében az Európai Unióval kapcsolatos ügyekről, feladatokról szólt a beszélgetés. A szűkebben vett szakmai kérdéskörök a következők voltak:

I. részből

- Kb. a 19.00. perctől: a jogállamiságról
- a 22.00-23.13-ig: az EU ügyességben való magyar tagságról/nem tagságról

II. részből

- 6.00 perctől: az IM SzMSz-éről
- 9.42-11.00-ig: személyi változásokról
- 11.00: tervei az IM-ben
- 12.57: novella
- 13.26: törvényhozás, jogalkotás
- 13.52-14.21-ig: országgyűlési kodifikációs bizottsággal való kapcsolat
- 18.19: a bírók fizetésemeléséről
- 19.00: az OBT és az OBH közötti áldatlan állapotokról
- 20.48: az Alaptörvény módosításáról.

A fenti kérdéskörökkel kapcsolatos kérdések-válaszok következőkben olvasható szöveghű átirata a videofelvétel alapján készült.

X X X X X X

Mi az a szint ahol eldől, hogy a 7. cikkelynek mi a vége? Az állam és kormányfők szintje?

Nem vinném ezt ennyire nagyon magasra, de nyilván a tanácsi szint. Hogyha itt egy igazi jogállamisági eljárást sikerül lefolytatni, akkor azért jogászok ülnek a minisztériumokban, mondjuk Portugáliában is és Görögországban is, és elolvassák az anyagainkat, és azt mondják, hogy lám-lám még a mi bírósági szervezetrendszerünk, a magyar, az abszolút az önigazgatásra épül, a hatalmi ágak abszolút elválasztására, tehát a végrehajtó hatalom semmilyen befolyással nincs a bíróságokra. Más országban ez nincs így. Van ahol a politikai vezetés nevezi ki a bírakat, és hogyha ezeket a nüansznyi különbségeket eléjük fogjuk tární – már meg is tettük – egy jogász kell hozzá egy minisztériumban, hogy ezt felfogja és jelezze a politikai vezetés számára, hogy itt a magyarok beszélnek valamiről, értsétek meg, és nyilván utána lesz a politikai döntés. Ha megmarad ez a nyomásgyakorló többség, ami nyilván összekapcsolója a 7-es cikkelyt a politikai bunkósbot eszközével, akkor az egy dolog, hogy nyerünk a jogi szintén, a politikai szintén is fontos, hogy tudjuk háritani.

Ez egy bevett jogász tárgyalás meg érveléstechnika, hogy más országok jogintézményeinek eltérő elemeire rámutatva érvelni a hazai jogintézmény jellege mellett? Teljesen más jogtörténeti fejlődés ezeknek az országoknak a története.

Most gyakorlatilag szerkesztő úr a jogállamiság problémakör eszenciájára kérdezett rá. Mert pontosan ez a lényeg, hogy ugye annyira bártan állítja mindenki Európában – főleg azok, akik mindenféle jogállamisági mechanizmust akarnak –, hogy maga a jogállamiság fogalma, a rule of Law egy rendezett definíció. De már a kérdést is ahogy feltette, mutatja, hogy ezt nem lehet úgy tekinteni, mint egy rendezett fogalmat, amibe mindenki tudja, hogy ha én ezt kimondom, akkor én mire gondolok, milyen intézményrendszerekre, melyik az a modell, amelyik az abszolút tökéletes. Hiszen Európában – ahogyan mondta – különböző országok, különböző nemzeti alkotmányos hagyományokkal rendelkeznek, mindenkinek máshogy alakult ki az a mai állapota, ami szerint működik az államszervezet, és hiba lenne csak valakit górcső alá venni, és azt mondani, hogy rossz vagy jó, anélkül, hogy összehasonlítanánk, és ezért sokkal fontosabb, hogy olyan példákat hozzunk fel, hogy például az ENSZ-ben vagy az OECD-ben is megy egy folyamatos jogállamisági vizsgálat, az államok egymást vizsgálják. Ott abszolút ez az alapelv, hogy egyszerre megnézzük mindenkit, és egymáshoz képest mondjuk meg, hogy ez kevésbé jobb megoldás vagy itt és ott lehetne még javítani. Ez a kettős mérce kizárása ellen is van, tehát nagyon fontos, hogy, amikor állítást fogalmazunk meg az egyik országról, akkor nézzük meg, hogy ez az

állítás vajon kiállná-e a próbát egy másik tagállamra nézve, vagy lehet, hogy ott egy valós jogellenes állapotra tudnánk rábukkanni. Tehát ez az elsődleges dolog. Az hogy bevette, most nem volt még sok 7-es cikkely ügye az EU történetében, most ez egy úttörő eljárás, most alakulnak a szabályok is, ezt nekünk is fontos kihasználni az eljárásjog minden eszközével, minden ponton figyelmeztetni az elnökséget, hogy nem lehet önkényes lépéseket tenni, önkényesen meghatározni, hogy egy meghallgatás például hogyan folyjék le a Tanácsban, hiszen nekünk ez életbevágó, minket vizsgálnak, akkor legalább annyi garanciával kell rendelkezünk, mint mondjuk az alapvető emberei jogi egyezményekben az eljárás alá vont félnek.

Az Európai Ügyészséghez való csatlakozás a magyar kormány részéről egy lezárt ügy? Nem, pont. Ez a vége?

Érdekes ezt úgy nézni, hogy szintén a szabályok adnak rá lehetőséget Európában, hogy valamihez kell-e vagy valami rendkívül, azonnal kötelező érvényű javaslat-e vagy egyébként a tagállamok belátására van bízva, hogy önkéntesen csatlakoznak hozzá. Ez nem egy rendelet, nincs olyan jogalapja egy Európai Ügyészség létrehozásának, amit mi aláírtunk volna a csatlakozáskor, hogy magunkra nézve kötelezőnek kell elfogadnunk. Tehát ún. megerősített együttműködés formációban. Azok akik csatlakoznak, azok magukra nézve működtetik ezt a rendszert. Nem csak magyarok, hat ország nem csatlakozott ehhez, tehát ez is egy nyomós indok, hogy míg rajtunk számon kérik, másokat miért nem bántanak ezzel. Nálunk az Alaptörvény meghatározza, hogy a közbizalom, mint hatalom az az állam kizárólagos szuverén jogkörébe tartozik, ugye ennek a gyakorlója maga az ügyész, nekünk ez így van rendezve a magunk jogállamisági, demokratikus berendezkedésében. Ezt feladni senki nem kötelezheti, gyakorlatilag az Alkotmányba ütköző lenne ezt feladni vagy Alaptörvénybe.

Hogyan változott az IM SzMSze az Ön miniszterségétől?

Most dolgozunk a részleteken, de már nyilván praktikusán el tudom mondani. Volt egy Európai Unió államtitkársági strang, azaz kettő is a Miniszterelnökség berkeiben, ugye eddig oda tartoztak, a Kancelláriához tartoztak az Európai Unió ügyek, és most ez az egész szakértői állomány, mindenki átkerül az Igazságügyi Minisztérium szárnya alá. A két államtitkárságból újra egy lett, úgyhogy Európai Unió Ügyekért Felelős Államtitkárság néven fog tovább működni. És gyakorlatilag, ha a jövőben Európai Unió ügyeket akarunk vagy azokat akarjuk megérdeklődni, akkor most már az IM ajtaján kell kopogni. Ez a Minisztérium nevében nem fog szerepelni, de eddig sem szerepelt egyébként a Miniszterelnökség nevében, tehát ez nem egy formai követelmény. Európában egyébként többféle megoldás létezik. Van ahol a Külügyminisztériumhoz tartozik, van ahol a Kancelláriához, van ahol az Európai Unió ügyek mellett, például a miniszter még felel a művészetekért is vagy az oktatásért. Nagyon sok verzió létezik Európában.

Én a magam részéről nagyon logikus összekapcsolódásnak látom ezt, az elmúlt egy év, amikor dolgoztam az uniós kapcsolatokért, vagy azokon dolgoztunk a kollégákkal, akkor mindig az IM szakértőivel voltunk szinte napi kapcsolatban.

Nagyon örülök annak, hogy ezeket a szakértőket, rendkívül magas színvonalon dolgozó igazságügyi minisztériumi munkatársakat fogom tudni minden nap az uniós érdekek védelmében alkalmazni. Nagyon jól tudunk együtt gondolkodni, sok kolléga is ismeri egymást már régóta.

Ami még fontos, hogy a koordináló szerep is átjön. Az uniós ügyek mindenestől átjönnek a Miniszterelnökségtől, ott már nem lehet uniós ügyeket keresni. Ezáltal a koordináló funkció is. Tehát az összes más tárcától az álláspontokat, van ez az EKT – koordinációs tárcaközi egyeztető bizottság – amikor a magyar álláspontot gyakorlatilag összerakják, ennek a működtetése, koordinációja is átjön az IM-hez, de mondom, mindezt egyébként egy sapka alatt, az Európai Unió Ügyek Államtitkársága sapka alatt.

Személyi változásokat tervez-e ezen a területen? Az új miniszterhez új emberek szoktak jönni vagy hozza a sajátját.

Ez egy vegyes megoldás, amit választottam. A közigazgatási államtitkár személye fog változni, illetve az Európai Unió Ügyekért Felelős Államtitkár is, személyi javaslatot fogok tenni Steiner Attila mostani helyettes államtitkára, aki az uniós ügyeket a jövőben vinni fogja, és Takács Szabolcs államtitkár úr pedig a BREXIT Ügyekért Felelős Miniszteri Biztosként fogja folytatni munkáját.

Nekünk fontos, hogy BREXIT Ügyekért Felelős Miniszteri Biztosunk legyen? Miért?

Szerintem nagyon jó választás ez, már korábban is volt erről gondolkodás, hiszen az egy dolog, hogy egyszer majd valamikor kilépnek a britek, bár ez is érdekes. Már sok vicc van erről, hogy ez is az alkotmányos hagyományuk része, hogy mindennap szavaznak a kilépési megállapodásról, de aztán soha nem fognak kilépni. De ha egyszer kilépnek, akkor a jövőbeli kapcsolatokat is rendezni kell, és az már egy teljesen más bilaterális viszonyrendszer fog felállítani az Európai Unió tagállamaival, és ott nagyon fontos, hogy gazdasági és külkereskedelmi szempontból legyen elég energia arra, hogy ezeket a jövőbeli kapcsolatokat a magyar fél érdekében legjobban rendezzük. És erre szerintem nagyon indokolt egy külön miniszteri biztost rendelni, hiszen speciális már a tudás, már nem EU-ról beszélünk, hanem már nemzetközi kereskedelemről, meg külpolitikáról.

Milyen tervei vannak igazságügyi miniszterként? Kész vannak a nagy kódexek, anyagi jog, eljárásjog. Mi marad?

Sok tervem van, mert szerintem sosem áll meg az élet, még hogyha el is készültek a kódexek. Másrészt nagyra becsült elődöm nagyon sok jó munkát megkezdett, befejezett, úgyhogy én ezt a hagyományt akarom folytatni, ezeket a munkákat mindenképpen szeretném folytatni. A kódexek kapcsán is fontos az utókövetés, hiszen olyan jogszabályok cserélődtek le, amelyeket addig több évtizedig használtak a jogászaink. Én magam is, amikor szakvizsgáztam még teljesen más joganyaggal szocializálódtam és ennek megvannak a precedensei. Az hogy egy ilyen nagy joganyag lecserélődik, azért annak biztos, hogy figyelni kell a mindennapi gyakorlatát. És ezt jeleztem a maghallgatásomon is, hogy nyitva áll az ajtónk a megjegyzések, az észrevételek felé. Van is erre egy külön miniszteri biztos asszony Wopera Zsuzsanna, aki figyeli az eljárási kódexeknek a hatályosulását, és ahol lehet technikai változtatásokat eszközölni, akár az elektronikus ügyintézés terén, megkönnyítve az ügyvédek mindennapjait vagy éppen a bíróság visszajelzése alapján is lehet még apró változtatásokat eszközölni, akkor mindenképpen össze kell gyűjteni ezeket a tapasztalatokat. Szerintem ez jogászok számára egy rendkívül szép feladat. Ráadásul az Igazságügyi Minisztérium legfontosabb feladata az, hogy mindig figyeljen arra, hogy a törvénytervezeteink az alkotmányosság követelményeit kiállják, hogy a kodifikáció az megfelelő minőségű legyen.

Tehát ha úgy tetszik, egy ilyen – a szó jó értelmében –, de egy unalmasan zakatoló minisztériumot szeretnék, ahol a jogi szakma csúcát elérő emberek dolgoznak azért, hogy a legjobb minőségű jogszabályok szülessenek Magyarországon.

Van jogászi ízlése (?) azzal kapcsolatban, hogy nagyobb terjedelmű módosítást egy viszonylag friss kódexen egy novellát, azt mikor kell elkészíteni?

Most ebben, most érkeztem, nem hiszem, hogy ezzel kellene kezdeni. És a novella szerintem túl korai lenne még, hiszen a kódexek most alig valamelyik egy éve vagy pár éve van hatályban, nem feltétlenül kell ilyen nagy ívű módosításokban gondolkodni, hiszen alapvetően jól lettek ezek megírva.

Minden jogszabály át fog menni az Igazságügyi Minisztérium szakmai szűrőjén? Az Országgyűlési képviselőknek elemei joguk, hogy jogszabály tervezeteket terjesszenek az Országgyűlés elé.

De nyilván véleményünk lehet mindenről, tehát én ezt alapnak tartom, hiszem az Igazságügyi Minisztérium azért kezekszik, hogy minden az alkotmánynak megfelelően legyen paragrafusokba fektetve, úgyhogy minden törvénytervezetet nyilván véleményezzünk.

És a viszony az Országgyűlés Törvényalkotási Bizottságával marad a régi? Azt ugye úgy vettük, hogy egy nagyon fontos szűrő még mielőtt a plénum elé mennének a törvények.

Én abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy egy nagyon jól működő minisztériumot vettem át Trócsányi miniszter úrtól. Úgyhogy én azokat nem akarom megjavítani, amik jól működnek ebben a minisztériumban: Úgyhogy természetesen számítok a korábbi tapasztalatokra, a korábbi bejártatott eljárásrendekre, hiszen nagyon fontos a stabilitás a szervezet számára is.

Bírói fizetések kérdése jelentős részben korábban a közigazgatási bíróságok felállításának tényéhez is volt kötve. Azok most nem lesznek. Rendezik a fizetéseket?

Igen, erre már volt korábban egy dezinformáció, hogy ugye a bírósági fejezetben nem találták a költségvetésben, és akkor én is nyilatkoztam azonnal, hogy azt a Pénzügyminisztérium fejezetében kell találni, ott van egy konkrét, nagyobb sor, ami a bérrendezésekre vonatkozik, tehát megvan ennek a fedezete. Én mindenképpen összel felveszem a szálakat, és a miniszterelnök úr ígéretet tett nekem arra, hogy ezt a méltatlan helyzetet, ami az igazságszolgáltatásban van, fogjuk rendezni, teljesen különálló dolog attól, hogy mi történik a közigazgatási bíróságokkal.

Kúria elnöke szerint nincs olyan közjogi személy vagy szervezet, amely az OBH és az OBT közötti vitát, mint döntőbíró eldönthetné. Igazságügyi miniszterként mi dolga van ebben a lassan áldatlanná és személyeskedő hangvételű vitában?

Hogyha én ebben véleményt nyilvánítanék, akkor ellenem 7-es cikkelyt indítanának, hiszen a végrehajtó hatalomnak semmi köze az igazságszolgáltatáshoz intézményesen sem és alkotmányosan se. Én magánemberként meg igazságügyi miniszterként egy nagyon szomorú dolognak tartom, hogy beállt ez a békétlen állapot, ezt nemzetközi szinten is kihasználják az ellenfeleink, úgyhogy én törekszem arra, hogy azt sugalljam a szervezet felé, hogy rendezzék ezeket a vitákat. Nagyon fontos, hogy most meg kell várni az Alkotmánybíróságnak a döntését, amely most az OBT működésével kapcsolatban folyamatban van. Úgyhogy ezután én is várva várom az eredményt, hogy annak alapján milyen lehetőségeket tárnak fel, hogyan lehet továbblépni?

De igazságügyi miniszterként ugyanolyan hangnemben sugallhat a hivatal mint a tanács felé?

Ebben szintén nem érdemes különbséget tenni, hiszen egy szándéka van a végrehajtó hatalomnak, hogy minden rendben működjön. És maga hogyha a szabályrendszer rendben van, annak a működtetését szeretném

kérni, hogy a szabályoknak megfelelően, jóhiszeműen működtessék, akik benne vannak. De szerintem ez így teljesen az ő szervezetükhöz tartozó kérdés, ebben én igazságügyi miniszterként nem fogok bekapcsolódni.

Jogalkotás ezen a területen nem várható? Igazságügyi miniszterként még jogalkotási kezdeményezőként tudna belépni bármilyen módon.

Én mindenképpen megvárnám az Alkotmánybíróság döntését ebben a kérdésben.

Alaptörvény revízióján dolgoznak-e? Akár munkaanyag formájában?

Elég sok minden dolgom volt mialatt felkészültem a meghallgatásokra, illetve most felállítjuk az új SzMSz szervezetrendszert, még ilyen részletesen nem mélyedtem el benne. Természetesen vannak, folyamatosan vizsgálják ugyanúgy, mint a kódexek hatályosulásánál is, hogy hogyan működik a mindennapokban az Alaptörvény, egyelőre hozzám még nem jutott el ilyen információ.